

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 27 maja 2025 r. oświadczenia SSN Jerzego Grubby z dnia 27 marca 2023 r. o podstawie jego wyłączenia od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 50/22 na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

postanowił:

wyłączyć SSN Jerzego Grubbę od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZB 50/22.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 27 marca 2023 r. SSN Jerzy Grubba wniósł o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności, tj. od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 50/22.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Analiza okoliczności przytoczonych w oświadczeniu sędziego Sądu Najwyższego SSN Jerzego Grubby wykazała, iż stanowią one wystarczającą przesłankę do wyłączenia go od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZB 50/22.

Na wstępie wskazać należy, iż żądanie sędziego nie stanowi wniosku o jego wyłączenie w sensie ścisłym, gdyż kodeks postępowania karnego czynności te określa odmiennie. Powyższe rozumieć należy bowiem jako oświadczenie wiedzy o

podstawie wyłączenia z art. 41 § 1 k.p.k. (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2021). Sędzia wyznaczony do udziału w rozpoznaniu sprawy powinien bowiem powiadomić o okoliczności, która mogłaby uzasadniać jego wyłączenie na wniosek strony i stanowić podstawę ewentualnego zarzutu dotyczącego braku bezstronności przy rozpoznawaniu sprawy. Ostateczna ocena i rozważenie konkretnej okoliczności za uzasadnioną podstawę wyłączenia nie należy jednak do informującego o jej zaistnieniu sędziego, lecz do weryfikującego jego oświadczenie sądu, który w trybie określonym w przepisie art. 42 k.p.k. dokonuje obiektywnej kontroli zasadności żądania sędziego w konkretnym układzie faktycznym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2011 roku, sygn. akt V KK 386/10, LEX nr 846185, wyrok Sądu Najwyższego z 29 lutego 2016 roku, sygn. akt SNO 82/15, LEX nr 2023791). Automatyczne wyłączenie od udziału w sprawie następuje natomiast jedynie w sytuacji wystąpienia okoliczności określonych w art. 40 k.p.k.

W postępowaniu w przedmiocie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości lub bezstronności, określonym w art. 29 § 4 – 25 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, możliwe jest wyłączenie wylosowanego sędziego od udziału w rozpoznaniu takiej sprawy, lecz może to nastąpić gdy: 1) zachodzą okoliczności skutkujące wyłączeniem sędziego z mocy prawa (*iudex inhabilis*), lub 2) gdy żądanie wyłączenia (wniosek o wyłączenie) go od udziału w sprawie zgłosi wylosowany sędzia, albo 3) w wyniku wszczętego z urzędu postępowania o wyłączenie w sytuacji gdy nie dojdzie do „samowylączenia” się wylosowanego sędziego (por. np. E. Skrętowicz, *Iudex inhabilis i iudex suspectus w polskim procesie karnym*, Lublin 1994, s. 70, R. Kmiecik, *Tryb wyłączenia sędziego i prokuratora w kodeksie postępowania karnego*, Prokuratura i Prawo, 1999, nr 11 – 12, s. 23, K. Papke-Olszauskas, *Wyłączenie uczestników procesu karnego*, Gdańsk 2007, s. 147 – 155 i s. 180 – 181).

W realiach niniejszej sprawy ma miejsce sytuacja ujęta w pkt 2. Wskazane w piśmie SSN J. Gubby z dnia 27 marca 2023 r. powody, uprawniając do wniosku, iż akceptowana przez SSN J. Grubbę wykładnia prawa, stanowiąca rezultat

subiektywnego osądu samego zainteresowanego Sędziego, w realiach sprawy I ZB 50/25, pozwala przyjąć, że także hipotetyczny rozsądny obserwator, świadomy stanu psycho–emocjonalno–duchowego danego sędziego, byłby gotowy uznać jego niezdolność do orzekania w tej sprawie (zob. np. P. Skuczyński, *Integralność sędziego w orzekaniu i zachowaniu*, Krytyka Prawa 2021, t. 13, nr 3; jak również postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2023 r., sygn. akt I ZO 2/23).

W ocenie Sądu Najwyższego wskazana przez oświadczającego okoliczność może w odbiorze zewnętrznego obserwatora wzbudzić uzasadnioną wątpliwość co do pełnej bezstronności rozstrzygnięcia. Powyższą ocenę wspiera nadto fakt, iż obawa istnienia wewnętrznej stronniczości została sformułowana przez składającego oświadczenie sędziego.

Tym samym zasadnym jest przyjęcie, że sygnalizowane przez autora oświadczenia okoliczności są tego rodzaju, że mogą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności przy rozpoznawaniu sprawy I ZB 50/22.

Zważając na powyższy układ sytuacyjny, obiektywnie mogący rzutować na bezstronność i niezawisłość sędziowską, koniecznym jest zatem wyłączenie SSN Jerzego Grubby od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt I ZB 50/22.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[M. T.]

[a.ł.]